

Posters en welstand

Vanwege de vrijheid van meningsuiting kan een gemeente het plakken van ideële posters niet verbieden via de algemene plaatselijke verordening. Maar als die posters in een frame komen te hangen aan transformatorhuisjes, kan het college van B en W wel een bouwvergunning weigeren op grond van een negatief welstandsadvies.

Bizon Mediagroep hangt en plaatst reclameposters in stalen frames. De frames staan in een driehoek om lantaarnpalen of zijn bevestigd aan bijvoorbeeld schakelkasten en transformatorhuisjes. Bizon heeft 23.000 'vlakken' in heel Nederland, zegt woordvoerder Erwin van der Laan. Het bedrijf mag deze hangplekken gratis gebruiken omdat de medewerkers de kasten of huisjes schoonhouden en ontdoen van graffiti. In vijftig gemeenten slaat deze formule aan. En volgens Van der Laan komt er elke maand wel een nieuwe gemeente bij. De reclameboodschappen zijn niet commercieel, maar vestigen de aandacht op culturele activiteiten en ideële kwesties. 'Wij werken voor alle Nederlandse poppodia en voor alle goede doelen', zegt Van der Laan. Volgens hem is Bizon zo goedkoop voor opdrachtgevers dat illegaal plakken bijna niet meer nodig is.

Bizon heeft met Essent afgesproken dat ook de transformatorhuisjes in Deventer kunnen worden behangen. Het gaat om 220 reclameframes op meer dan vijftig locaties. De gemeente is niet gelukkig met de aanblik van die posters en vreest 'een ongebreidelde wildgroei van weiland- of bermreclameborden'.

Pogingen om de Bizon-reclame te verbieden in de algemene plaatselijke verordening stranden op het grondrecht van vrije meningsuiting dat voor ideële reclame geldt.

Daarna gooit de gemeente het over een andere boeg: voor het aanbrengen van de frames is een bouwvergunning nodig. B en W weigeren die vergunning echter - na een negatief welstandsadvies - en zeggen dat Bizon alle reclameborden uit Deventer moet weghalen. Bizon verwijderd de posters en de frames, maar vecht de aanzegging juridisch aan. Volgens Bizon is een bouwvergunning niet nodig, kan de door het Europese mensenrechtenverdrag beschermde uitingsvrijheid voor ideële reclame niet worden beknot door welstandseisen en maakt de gemeente ten onrechte onderscheid tussen reclame op transformatorhuisjes en abri's.

Volgens de Raad van State mogen redelijke eisen van welstand wel degelijk inbreuk maken op de uitingsvrijheid en schrijven B en W terecht een bouwvergunning voor. De transformatorhuisjes zijn namelijk bouwwerken en het aanbrengen van permanente frames is het veranderen van bouwwerken. Daarbij kunnen B en W de posters en de frames - zoals de Raad van State in 2006 al eens zei - zien als een geheel.

Tenslotte is van rechtsongelijkheid tussen transformatorhuisjes en abri's geen sprake. Onder meer omdat de reclameframes bij abri's een geïntegreerd onderdeel zijn en bij de transformatorhuisjes niet. En omdat transformatorhuisjes niet langer onopvallende objecten in de omgeving zijn als daaraan posters hangen.

De gemeente Deventer is uiteraard ingenomen met de uitspraak. En dat zullen de gemeenten Amersfoort en Zwolle, waar identieke procedures lopen, ook wel zijn. Maar advocaat Bertil Westers van Bizon blijft het vreemd vinden dat de smaak van de welstandscommissie bepalend is voor de uitingsmogelijkheden van ideële reclame. ☉